

Temat lekcji: Społeczeństwo polskie po II wojnie światowej

Zagadnienie: Rozwój cywilizacyjny wsi

Relacja Marii Wilk zarejestrowana z formie audio przez Magdalenę Stopę w 2018 roku w Śnieżkach, sygnatura AHM_3580

Fragment audio: „Pierwszy telewizor” (1 min 34 s)

Wprowadzenie

Maria Wilk urodziła się 22 kwietnia 1940 we wsi Śnieżki w gminie Boćki na Podlasiu. Rodzina nie posiadała przed wojną ziemi. Ojciec pracował w majątkach, zmarł w 1955 roku. Matka była z zawodu krawcową, udzielała prywatnych lekcji szycia.

Maria Wilk ukończyła siedem klas szkoły podstawowej w Sasinach. Od dziecka pracowała na gospodarstwie. Zapamiętała wiele szczegółów dawnego wiejskiego życia, obserwowała też przemiany zachodzące w jej rodzinnej miejscowości na przestrzeni dziesięcioleci. W 1957 roku wyszła za mąż.

W poniższym fragmencie Maria Wilk opowiada o pojawieniu się jednego z pierwszych telewizorów w jej wsi.

Transkrypcja nagrania

Maria Wilk: Wie pani co? Już jak wyszła ta telewizja, to nic mój mąż nie myślał, ino żeby kupić telewizor, żeby kupić telewizor. To my złożyli się z jego siostrą, o, tutaj, o, z Górską, z tą siostrą, złożyli się i kupili telewizor. Jak kupili telewizor, postawiliśmy tam, na tamtym pokoju, to wie pani co? Caluteńki dom było ludzi, całe mieszkanie, gdzie kto... I siadali to na łóżku, to na ziemi, to chrust przynosili, siadali i oglądali ten telewizor. Po prostu, po prostu: jak to tak? To cudo, to cudo, to cudo! I wie pani co? Że te starsze ludzie to też nie rozumieli, co to telewizor, też. Przychodziła taka stara do mamy ciotka i stale jedno powtarzała: – Ojej, ojej, ojej – mówi. – Ja patrzałam... – Już kupili oni sobie telewizor, to ona nie mówiła, że to ekran, tylko okno. I ona mówi: – Ja w tym – mówi – oknie patrzałam. – Mówi, że: – Dwóch durnych starych usiadło i pili wódkę i nie wstydzili się, że ja patrzę. – Tak ludzie rozumieli do starości, tak rozumieli telewizor. Pani kochana. Dwoje ludzi takich starszych przyszło. Siedli u mnie, tam, na... tapczanik już był tam

kupiony. My z Jasiem na jednym łóżku, mama tutaj, w kuchni była... Nie w kuchni, ino w tej, o, sypialce, a te dwoje takich starszych siedzieli. Oglądali, oglądali i usnęli, aż rano musiałam budzić ich.

Pytania do materiału źródłowego

1. Ile osób uczestniczyło w zakupie telewizora, o którym wspomina Maria Wilk? Jak myślicie dlaczego?
2. Co świadczy o tym, że pojawienie się telewizora we wsi było sensacją?
3. Czy oglądanie telewizji było początkowo czynnością prywatną, czy doświadczeniem wspólnotowym? Uzasadnijcie swoją odpowiedź.
4. Czy wszyscy ludzie rozumieli, jak działa telewizor? Jak go postrzegali?
5. Poszukajcie informacji na temat wprowadzenia telewizorów i rozwoju telewizji w Polsce. Co musiało się najpierw pojawić na wsi, żeby można było korzystać z telewizji? Jak myślicie, o jakim okresie może mówić pani Wilk?

Pełna relacja dostępna jest na stronie <https://relacjebiograficzne.pl/demo/audio/507-maria-wilk>.